

INSTRUKS FOR GRAVEARBEID I GATER, VEIER OG PLASSER

**Øvre Eiker Kommune
Seksjon for Teknisk infrastruktur
Avdeling Veg og park**

Vedtatt Øvre Eiker kommunestyre 15.12.2010

Innhold	Side
	2
Kapittel 1 Innledning	4
Kapittel 2 Søknad om grave-/arbeidstillatelse	4
Kapittel 3 Almennelige regler	
3.1 Hva reglene gjelder for	5
3.2 Graving i veier tilhørende Statens Vegvesen	5
Kapittel 4 Andre Berørte instanser	6
Kapittel 5 Samordnet gravemeldingstjeneste	6
Kapittel 6 Generelle regler	6
6.1 Kvalifikasjoner	6
6.2 Ansvar	6
6.3 Søknad	6
6.4 Alternativ til graving	6
6.5 Skilt med navn	7
6.6 Kjøreplate/ midlertidig kjørebros	7
6.7 Ikke graving i nyasfaltert vei	7
6.8 Bankgaranti	7
Kapittel 7 Planlegging av gravearbeider	7
7.1 Framdrift	7
7.2 Dokumentasjon	7
7.3 Hensyn til omgivelsene	7
7.4 Varslingsplan	7
7.5 Tidspunkt for oppstart og avslutning	7
7.6 Kontroll gravetillatelse	7
7.7 Trafikkavvikling	7
7.8 Kabler, ledninger og andre innretninger	8
7.9 Vann og avløpsledninger	8
7.10 graving utført av kabeleiere	8
7.11 graving på grunn av lekkasje eller kabelfeil	8
7.12 vannbåren/elektrisk varme	8
7.13 Grøntareal	8
7.14 Flytting av kabler	8
Kapittel 8 Utførelse av gravearbeider	8
8.1 beskyttelse av omkringliggende asfalt	8
8.2 sikring mot ras	8
8.3 lagring av utgravde masser	8
8.4 Stempling/spunt	8
8.5 Kjøreplater	9
8.6 Fjerning av is og snø	9
8.7 Grøntanlegg	9

Kapittel 9 Gjennfylling/reparasjon	9
9.1 Generelle regler	9
9.1.1 Varsling	9
9.1.2 Gjennfylling rundt kabler/ledninger	9
9.1.3 Bruk av oppgravd masse	9
9.1.4 utbedring av undergraving	9
9.1.5 Minste bredde på gjenstående asfalt	9
9.1.6 Ikke skjøter i hjulsporende	9
9.1.7 Lagvis komprimering	10
9.1.8 Stempling/spunt	10
9.1.9 Midlertidig istandsetting	10
9.1.10 Istandsetting av trafikktekniske innretninger	10
9.1.11 Istandsetting av grøntarealer	10
9.1.12 annet sideareal	10
9.2 Komprimeringsregler	11
9.3 Regler for oppbygging av bærelag og veidekke (slitelag/bindlag)	11
9.3.1 Veioverbygging etter gravingen	12
9.4 Regler for oppbygging av arealer med heller/brøstein/betongstein	12
9.5 Regler for fortausrenner av betong	12
9.6 Regler for setting av kantstein	12
9.7 Regler for reetablering av fartsdempere	12
9.8 Regler for graving/istandsetting av områder med gatevarme	12
9.8.1 Forhåndsinformasjon	12
9.8.2 Redskap	12
9.8.3 Tilbakestilling	12
9.8.4 Skade	12
Kapittel 10 Varsling/kontroll/besikringelse	13
10.1 varsling	13
10.1.1 Ved forsinkelse	13
10.1.2 Før gjennfylling	13
10.1.3 Før asfaltering	13
10.1.4 Varsling andre etater	13
10.1.5 Forsømmelse av varslingsplikt	13
10.2 Pålagte tiltak	13
10.2.1 Strakstiltak	13
10.2.2 Andre tiltak	13
Kapittel 11 Garantierstatninger	14
11.1 Skader under arbeidet	14
11.2 Senskader	14
Kapittel 12 Gebyr	15
Kapittel 13 Kontroll av utført arbeid	15
Vedlegg 1: Egenkontrollskjema	
Vedlegg 2: Søknadsskjema	

1 Innledning

Øvre Eiker Kommune, instruks for graving og annet arbeid i kommunal vei- og gategrunn som er satt under alminnelig trafikk.

Reglene gjelder for graving og annet arbeide som berører kommunale veiområder med tilhørende side- og grøntarealer.

Denne instruks skal gi opplysninger om de krav som settes til entreprenøren som skal gjennomføre gravearbeidet og ha ansvaret for at dette blir utført på en tilfredsstillende måte.

Hensikten med reglene er å sikre at kommunale veier ikke blir påført unødige skader eller kvalitetsmessige forringelser ved arbeid i eller nær veien. Det er også lagt vekt på at arbeidene ikke skal medføre fare eller unødige ulemper for trafikanter på veiene. Jmfør forskrifter om varsling av arbeid på offentlig vei(Håndbok-051) og skiltforskriften

Øvre Eiker kommune, Vei og park er i denne instruks kalt veiholder.

Graving eller annet arbeide i kommunale veier må ikke settes i gang før det er gitt grave-/ arbeidstillatelse.

2 SØKNAD OM GRAVE- / ARBEIDSTILLATELSE

Det skal alltid sendes søknad til veiholder om grave- /arbeidstillatelse.

Søknaden skal inneholde:

1. Kartgrunnlag, situasjonskart 1 :1000 (el. 1:500) hvor arbeidsområdet er inntegnet
2. Arbeidsvarslingsplan med forslag til skilting.
3. Gravemelding (kommunens standard skjema)

Søknaden skrives på eget skjema og sendes / leveres til :

Postadresse: Øvre Eiker Kommune
Seksjon for teknisk infrastruktur, avd. Vei og park
Skotselvveien 29
3300 Hokksund

Besøksadresse : Øvre Eiker Kommune
Teknisk sentral.
Skotselvveien 29. 3300 Hokksund
Åpningstider: 0700 – 1430 mandag – fredag
Tlf. 32 25 10 00
vakttelefon Vei 95 90 00 44
Vakttelefon vann og avløp 91 15 89 92

Eventuelt:

E-post: gravepost-veg@ovre-eiker.kommune.no
eller Servicesenteret Rådhuset

3 ALMINNELIGE REGLER

3.1 Hva reglene gjelder for

Reglene gjelder for:

- All graving og arbeid i kommunal veigrunn
- Nær eller inntil kommunal vei
- Annet arbeid som medfører bruk av utstyr og innretninger på veigrunn
- Hensetting av containere, utstyr etc
- Grøntarealer i og langs kommunale veier (veiparker)

Kommunal veigrunn er all veigrunn i henhold til Vegloven § 1, som er åpen for alminnelig ferdsel og som vedlikeholdes av Øvre Eiker Kommune. Kommunal veigrunn er i denne forbindelse også inkludert privat grunn som disponeres av kommunen til vei- og trafikkformål. Som vei regnes også fortau, snuplass, opplagsplasser, holdeplasser, bruer, grøntanlegg og annet som står i forbindelse med vei.

Hjemmelsgrunnlaget for instruks er:

Vegloven § 32 jfr. § 57 må ingen grave og legge ledninger i offentlige veier uten tillatelse.

Forkrifter og normverk:

- Håndbok 051 Forskrift om varsling av arbeid på offentlig vei, Statens Vegvesen.
- Krav og retningslinjer for VVA – arbeider i Øvre Eiker Kommune.
- Teknisk veilysnorm for Øvre Eiker Kommune.
- Håndbok 017 Utforming av veier, Statens Vegvesen.
- Håndbok 018 Veibygging, Statens vegvesen.

For øvrig må entreprenøren følge de til enhver tid gjeldene krav framsatt av stat, kommune, lednings- eller kabeleiere.

3.2 Graving i veier tilhørende Statens Vegvesen.

For graving på riks- og fylkesveier samt gang/ sykkelvei langs riksvei må det innhentes tillatelse fra Statens Vegvesen Region Sør, Buskerud veikontor.

4 Andre berørte instanser

Det er en rekke instanser som har egne anlegg i og ved kommunal vei. Dette kan gjelde eiere av:

- Fjernvarme
- Energi
- TV kabelanlegg
- Kommunale og private VA – ledninger
- Geodataseksjonen (oppmåling)
- Øvre Eiker Kommune vei (overvannsledninger, signalkabler, gatevarme, gatelys)
- Hus og gårdeiere (vann og kloakkanlegg, strøm, telefon, T-kabel, gatevarme)

Før søknad om gravetillatelse sendes, skal det være:

- Undersøkt hvilke anlegg som finnes på gravestedet.
- Innhente nærmere opplysninger og direktiver vedrørende anleggene og gravingen.
- Ved graving ved kulturområder/ kulturminner skal kommunens kulturtjeneste, miljøavdeling eller riksantikvaren varsles.

Retningslinjer og anvisninger som gis av de nevnte instanser må følges.

5 Samordnet gravemeldingstjeneste.

Øvre Eiker Kommune er ikke tilknyttet samordnet gravemeldingstjeneste.

6 Generelle regler.

6.1 Kvalifikasjoner: Entreprenører som ønsker å utføre gravearbeid i kommunale områder, må tilfredsstillende gjeldene krav til entreprenørgodkjenning med hjemmel i plan- og bygningslovens Kap XVI §98. I henhold til "Forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett" utgitt av Kommunal- og Arbeidsdepartementet 22. januar 1997, gjelder for Øvre Eiker Kommune: Lokal eller sentral godkjenning UTF 150.2 for boligveier, gang- og sykkelveier og UTF 150.3 for kommunale hovedveier.

Den som får grave- og arbeidstillatelse i kommunal vei, må selv ha eller kunne disponere det maskinelle utstyr som kreves for rask og riktig gjennomføring av gravearbeid etter disse regler og bestemmelser.

Ansvarshavende for skilting og sperring på arbeidsstedet må ha gjennomgått arbeidsvarslingskurs i henhold til reglene i Statens vegvesens Håndbok 051.

Det samme gjelder for kommunale etater/virksomheter og foretak med tilfredsstillende kompetanse innen fagområde.

Underentreprenører må ha samme kvalifikasjoner.

6.2 Ansvar: Entreprenører som er gitt gravetillatelse er ansvarlig for hele arbeidet og for at reglene i disse retningslinjene følges. Det samme gjelder underentreprenørene som er engasjert for å utføre istandsetting eller andre delarbeider (asfalt, kantstein, heller o.l.). Entreprenøren har ansvar for grøfta / gravingen inntil gravetillatelsens sluttdato. Se kap.10

6.3 Søknad: Før graving kan igangsettes, må entreprenøren søke veiholder om gravetillatelse. Rutiner og regler for dette er beskrevet nærmere i kap.7.

6.4 Alternativ til graving: Som hovedregel skal boring/ pressing benyttes ved veikryssing. Dette gjelder når grøftetraséen går på tvers eller tilnærmet på tvers av veien. Dersom denne metoden velges skal utførende entreprenør være godkjent i godkjenningsklassene UTF. 154.2 og 155.2

6.5 Skilt med navn: Navn på utførende etat / entreprenør skal være tydelig angitt på gravestedet, f.eks. på sperremateriell.

6.6 Kjøreplate: Dersom det på grunn av fremdrift og trafikksikkerhet er nødvendig med kjøreplater. Se kap.8.

6.7 Ikke graving i nyasfaltet vei: Det vil normalt ikke bli gitt gravetillatelse i gater / veier som er ny- eller reasfaltet i løpet av de tre siste årene. (Hvis det allikevel i spesielle tilfeller gis dispensasjon fra dette krav, skal det være etter særskilte krav gitt av veiholder.)

6.8 Bankgaranti: Det kan i enkelte tilfeller kreves bankgaranti som sikkerhet for at veiholder ikke får ekstraordinære utgifter som følge av gravearbeidet.

7 Planlegging av gravearbeider.

Søknad om gravearbeid skal skrives på eget skjema for grave- og arbeidstillatelse for Øvre Eiker Kommune. Skjemaet får man utlevert hos Vei og park og servicenteret, rådhuset eller kan lastes ned fra internett: www.ovre-eiker.kommune.no Behandlingstiden for søknaden er min. 3 arbeidsdager.

7.1 Fremdrift: Alle gravearbeid skal planlegges på en slik måte at tiden som medfører ulemper for trafikantene blir kortest mulig. Dersom arbeidene pågår etter fastsatt sluttdato, kan veiholder forlange oppgravde grøfter gjenfylt. Dersom gravingen består av lange eller mange enkeltgravinger, vil istandsettingsarbeidene kreves utført fortløpende uavhengig av om hele arbeidet er avsluttet eller ikke.

7.2 Dokumentasjon: Samtidig med søknaden om gravetillatelse, skal entreprenøren framlegge plan for trafikkavvikling og sperring ved arbeidsstedet (varslingsplan) Sammen med søknaden skal det være et situasjonskart (1:1000) som viser hvor gravingen skal foregå, og en beskrivelse av arbeidets omfang. Kartet skal minimum inneholde situasjonsbeskrivelse av veikant og hus

7.3 Hensyn til omgivelsene: Om nødvendig kan veiholder forlange utvidelse eller omlegging av veien, eller det kan forlanges egen sikret fotgjengerpassasje forbi arbeidsstedet eller adkomst til bygninger langs veien.

Veiholder kan fastsette til hvilke tider av døgnet det tillates å arbeide på stedet. Veiholder kan kreve at gravearbeid utføres utenom normal arbeidstid når hensyn til ferdsel og trafikkavvikling på veien gjør det nødvendig.

Entreprenøren må planlegge sitt arbeid slik at kravene i støyforskriftene overholdes. Det kan stilles spesielle krav til støysvakt utstyr og redskap.

Entreprenøren må selv sørge for eventuell dispensasjon fra støyforskriftene og ved nattarbeid.

7.4 Varslingsplan: Veiholder vil godkjenne eller justere varslingsplanen og om nødvendig fatte skiltvedtak. Veiholder varsler politi, brannvesen, sykehus, busselskaper og renovasjon. Brøyteentreprenører varsles vinterstid.

7.5 Tidspunkt for oppstart og avslutning: Veiholder godkjenner når gravearbeidet kan startes, og når arbeidet skal være avsluttet. Veiholder kan gi pålegg om at arbeidet må utføres samtidig eller koordineres med annet arbeid på en veistrekning. Se pkt. 7.10 og 10.1.

7.6 Kontroll av gravetillatelse: Gravetillatelse og godkjent varslingsplan / skiltplaner skal oppbevares på gravestedet og forevises på forlangende til veiholders representant eller politiet.

7.7 Trafikkavvikling: Dersom trafikken skal opprettholdes forbi arbeidsstedet, må entreprenøren utføre renhold, snørydding og strøing av kjørebane og fortau hvis gravearbeidet medfører at veiholders rutiner ikke kan benyttes. Entreprenøren skal iverksette varslingsplanen, og har vedlikeholdsansvar for skilt og sperring til arbeidet er ferdigstilt.

Forsøpling / tilgrising som skyldes aktivitet i forbindelse med gravearbeidene er uten unntak entreprenørens ansvar. Dersom det ikke er tilfredsstillende renhold og entreprenøren ikke retter seg etter pålegg fra veiholder, kan veiholder utføre renholdet for entreprenørens regning. Kjøreplater kan benyttes i henhold til Kap. 8.

7.8 Kabler, ledninger og andre innretninger: Kabel- og ledningseiernes krav til påvisning skal følges. Den som er ansvarlig for gravingen plikter å skaffe seg nødvendige opplysninger om kabler, fjernvarme, vann- og avløpsledninger eller andre innretninger (varmekabler, signalkabler, styringskabler, TV-kabler, polygon-punkt, skilt o.l.) Anvisninger som gis om disse (for å unngå skade) må følges. Dersom polygonpunkter blir skadet eller fjernet skal planseksjonens geodataavdeling underrettes om dette.

7.9 Vann- og avløpsledninger: Når kommunale vann- og avløpsledninger berøres skal planene forelegges kommunens VA-avdeling.

7.10 Graving utført av kabeleiere: Kabeleiere som tilhører energiselskaper, teleselskaper og andre kabelselskaper skal samordne sine anlegg og benytte samme kabeltrasé. Ved kryssing av hovedveier skal det alltid legges minst fire trekkør eller kabelkanaler ekstra. Kabeleiere behandles på lik linje med alle andre som får tillatelse til å grave i offentlig vei.

7.11 Graving på grunn av lekkasje eller kabelfeil: Dersom graving på grunn av lekkasje, kabelfeil eller ledningsbrudd må foretas omgående, skal dette straks meldes til veiholder.

Vakttelefon for vei tlf. 95 90 00 44. eller 32 25 10 00 innen ordinær arbeidstid.

Søknad om grave- og arbeidstillatelse skal leveres til veiholder første virkedag etter at gravingen har startet. Krav om arbeidsvarsling gjelder.

7.12 Vannbåren/elektrisk gatevarme: I områder det er lagt ned vannbåren / elektrisk gatevarmesystem. Regler for arbeid i slike områder er angitt i kap. 9.

7.13 Grøntareal: Ved gravinger i kommunale grønntarealer utenom veigrunn skal byggherre / entreprenør i god tid forelegge planene for avd. Veg og park til godkjenning. Graving under trekroner ved kommunale veier / plasser skal planlegges og godkjennes spesielt av avd. Veg og park.

8 Utførelse av gravearbeider.

8.1 Beskyttelse av omkringliggende asfalt: Før gravingen starter skal asfalten skjæres min. 30 cm. utenfor antatt topp grøftkant og parallelt med denne, slik at asfaltdekke utenfor gravingen ikke undergraves og skades.

Utstyr eller redskap som kan skade asfalten må ikke komme i direkte kontakt med asfaltdekke utenfor gravestedet. Dette gjelder f. eks. beltegående maskiner og maskiner med støttelabber. Dersom slikt utstyr blir brukt, må spesielle beskyttelsestiltak settes i verk, f. eks. lemmer eller gummilabber.

Dersom asfalten utenfor gravingen er påført skade, vil arealet bli målt inn i gravingen og det vil bli forlangt fullverdig reparasjon etter spesifisering fra veiholder.

8.2 Sikring mot ras: Entreprenøren har ansvaret for at grøftprofilen utformes slik at ras unngås og hensynet til arbeidssikring ivaretas i henhold til gjeldene bestemmelser. Dette gjelder også sikkerheten for all trafikk ved gravestedet.

8.3 Lagring av utgravde masser: Utgravde masser skal ikke lagres i veibanen eller være til hinder for den øvrige trafikken eller gående.

Kantstein, brostein av naturstein, heller av betong eller naturstein og øvrige masser skal legges i depot utenfor veibanen. Masser som ikke skal gjenbrukes på gravestedet er entreprenørens ansvar å transportere til godkjent depot.

Asfaltflak og freste asfaltmasser skal sorteres for seg, og transporteres til godkjent lagerplass for slike materialer.

8.4 Stempling / spunt: Evt. stempling/ spunt skal utføres slik at det ikke oppstår setninger i mellom stempling / spunt og veioppbygningen. All spunting og stempling må tilbakefylles med grus eller sand og skal komprimeres.

8.5 Kjøreplater: Ved graving av tverrgående grøfter og områder i eller inntil kollektivområder og hovedveier med stor trafikk skal entreprenøren ha kjøreplater lett tilgjengelig. Platene skal være ferdig utlagt innen én time etter at dette blir forlangt av veiholder eller politiet.

Når det brukes "kjøreplate", skal følgende betingelser være oppfylt:

1. Kjøreplatene skal være dimensjonert for BK10.
2. Kjøreplatene skal ha friksjonsbelegg, tilsvarende veidekke som ellers på veistrekningen.
3. Kjøreplatene skal alltid freses ned i eksisterende dekke. Anleggsflaten på hver side skal være min. 0,5 m. Topp kjøreplate skal ha samme høyde som det øvrige veidekket.
4. Benyttes kjøreplater på gangarealer skal det være solid rekkverk mot trafikk og gravegrop. I enkelte tilfeller kan det kreves tungt sperremateriell mot trafikkert område (se Håndbok 051).
5. Veiholder kan med øyeblikkelig virkning stoppe arbeidene dersom punktene 1 til 4 ikke blir fulgt.

8.6 Fjerning av snø og is: Ved graving om vinteren skal snø og is fjernes fra grøftetraséen og det skal påses at snø og is ikke kommer ned i grøften ved gjenfylling.

8.7 Grøntanlegg: Det skal tas særlige hensyn slik at grønntanlegg i eller langs vei ikke skades eller ødelegges.

9 Gjenfylling/ reparasjon.

9.1 Generelle regler

9.1.1 Varsling: Gjenfylling av grøft utføres i henhold til kommunens vedtekt. Dersom det oppstår vanskeligheter ved gjenfylling skal veiholder varsles.

9.1.2 Gjenfylling rundt ledninger og kabler: Lednings- og kabeletatene har egne regler for gjenfylling rundt ledninger og rør og over et visst nivå. Opp til dette nivået skal ledningseierne / selskapenes regler for gjenfylling følges. Opplysningene i denne instruksjonen gjelder for gjenfylling over det nivå som omfattes av lednings- og kabeleierens regler. Ellers gjelder bestemmelser i veinormaler for Øvre Eiker Kommune.

9.1.3 Bruk av oppgravd masse: Ved gjenfylling av grøften skal det som hovedregel brukes oppgravde masser. Massene skal komprimeres godt. Dersom dette ikke lar seg gjøre, skal det avtales med veiholder hvilke masser som kan benyttes.

9.1.4 Utbedring av undergraving: Hvis veidekke, kantstein m.m. er undergravet, skal overliggende masser slås ned eller skjæres og fjernes, slik at hele grøftetverrsnittet kan bli skikkelig gjenfylt og komprimert.

Skjæring og fresing av asfalt: Ved graving i asfaltert vei skal asfalten skjæres rett og jevnt 30 cm utenfor topp grøft. Når asfalttykkelsen er over 6 cm skal det freses ned til halve tykkelsen, 50 cm bredde fra skjærekanten, slik at man får en god fortanning ved reasfaltering.

9.1.5 Minste bredde på gjenstående asfalt: Dersom avstanden fra renskåret asfaltkant til vertikalt hinder (husvegg, kantstein o.l.) eller reguleringslinje blir mindre enn 1,0 m, skal gammelt dekke fjernes og nytt dekke legges på hele arealet.

Dersom det er gravd mer enn 1/3 av veibredden skal hele veibredden asfalteres.

Når det graves i fortau skal hele fortausbredden asfalteres. Det samme gjelder for graving i gang-/sykkelveier, hele veibredden skal asfalteres i hele gravingens lengde.

9.1.6 Istandsetting etter langsgående graving: Ved reparasjon av langsgående grøft i kjørebanelen, skal skjøtene mellom gammel og ny asfalt tilpasses til kjørefeltene slik at skjøtene ikke blir etablert i hjulsporene. Etter graving skal det som hovedregel legges ny asfalt i halve veibanen. Er veibanen over 12 meter bred, må særskilt avtale inngås.

9.1.7 Lagvis komprimering: Gjenfylling skal utføres og komprimeres lagvis i horisontale sjikt. Lagenes tykkelse avpasses etter komprimeringsmetode, se avsnitt 9.2.

9.1.8 Stempling / spunt: Spunt og stemplinger må fjernes forsiktig slik at tilstøtende grunn ikke setter seg eller ras forekommer. Ved særlig dårlig grunn, ved setningsfare for bygg eller ledninger langs gravingen, eller hvis det er andre tungtveiende årsaker, kan det tillates at spunten blir stående igjen i bakken. I slike tilfeller skal stemplingen fjernes nedenfra etter hvert som grøfta fylles. Stempling og spunt skal i alle tilfeller fjernes til minimum 1,0 m under ferdig vei. Dersom spunt eller stempling blir stående igjen, skal dette opplyses på egenkontroll - skjema.

9.1.9 Midlertidig istandsetting: Dersom permanent istandsetting av en graving ikke kan utføres umiddelbart etter gjenfylling, kan veiholder kreve et midlertidig asfaltdekke med min. tykkelse = 4 cm.

Ved slike reparasjonsarbeid kan det kreves at man freser ned asfalten til minimum 4 cm tykkelse på gravestedet eller skadet del av dette og med minimum 30 cm "fortanning" utenom skadet område.

9.1.10 Istandsetting av trafikktekniske innretninger: Ødelagt / fjernet stopplinje, gangfelt, veimerking, fartsdempere, skilt og trafikktekniske innretninger skal erstattes med samme type som ble ødelagt / fjernet.

9.1.11 Istandsetting av grøntarealer: I grøntarealer skal alle planter og busker som er berørt av gravearbeidene settes på plass, om nødvendig skal de erstattes med nye planter. Plener og grassarealer skal såes og gjødsles slik at hele området oppfattes som ensartet og pent. Grøntarealet skal inngå i samme garantiordningen som veien har. (avsnitt 11)

9.1.12 Annet sideareal: Annet sideareal som banketter, hulkiler o.l skal etableres som før gravingen.

Som hovedregel skal veinormaler for Øvre Eiker Kommune benyttes for oppbygging av underbygging og forsterkningslag.

9.2 Komprimeringsregler

Gjenfylling utføres lagvis i horisontale sjikt. Hvert lag komprimeres med egnet komprimeringsutstyr. Nedenstående tabell viser egnet komprimeringsutstyr med tilhørende lagtykkelse og respektivt antall overfarer. Dersom annet utstyr ønskes brukt, skal entreprenøren redegjøre for dette og utstyret skal godkjennes av veiholder.

Komprimeringsutstyr	Lagtykkelse		
	Maskinkult	Sand / grus Grov pukk / sams pukk	Antall overfarer
Vibrasjonsplate: 50 – 100 kg 100 – 200 kg 400 – 500 kg 600 – 800 kg		15 cm. 20 cm 35 cm 50 cm	4 4 4 4
	30 cm 40 cm		
Vibrasjonsstamper: ("Hoppetusse") 75 kg		35 cm	6
Håndholdt ("gå") Vibrasjonsvals: 600 – 800kg		20 cm	(min.) 4-6
Tandem vibrasjonsvals: 2000 – 3000 kg.	30 cm	30 cm	(min.) 8 –10

2 - 3 tonns vibrasjonsvals kan stort sett benyttes uten restriksjoner i bygater. Det er entreprenørens ansvar at det velges komprimeringsutstyr som ikke skader bygninger, etc.

9.3 Regler for oppbygging av bærelag og veidekke (bindlag/slitelag)

Entreprenør som skal utføre asfaltarbeider skal være lokal eller sentralgodkjent i UTF.191.2 for bolig-gater / gang- og sykkelveier og 191.3 for kommunale hovedveier. (legging av bituminøse dekker, tiltaksklasse 2 og 3)

Standard lagtykkelse:

I tabellen er oppgitt veiledende lagtykkelse i cm for oppbygging av forskjellige typer vei:

	Vei	Fortau. G/S - vei
Veidekke	4,0 cm Ab over 4,0 cm Agb	4,0 cm Agb
Bærelag	10 cm 0-20	10 cm 0-20
Forsterkning	55 cm 20-120	40 cm 20-120
Underbygning	Variierer	Variierer

9.3.1 Veioverbygning etter graving:

Kommunale samleveier: Asfalteringsarbeid etter graving skal utføres i henhold til dimensjoneringstabell for veioverbygninger for hovedveier med ÅDT større enn 3000 etter Statens vegvesens håndbok 018.

Adkomstveier/Boligveier: Asfaltarbeid etter graving skal utføres i henhold til dimensjoneringstabell for veioverbygninger for samleveier med ÅDT større enn 1500, etter Statens vegvesens håndbok 018. Slitelaget av asfalt skal aldri legges tynnere enn 4.0 cm.

Gang-og sykkelvei: Asfaltarbeid etter graving skal utføres i henhold til dimensjoneringstabell for veioverbygninger for adkomstveier med ÅDT større enn 150, etter Statens vegvesens håndbok 018. Slitelaget av asfalt skal aldri legges tynnere enn 4.0 cm

Asfaltering skal være utført umiddelbart etter at gravearbeidene er utført.

Asfalteringsarbeidene skal utføres i henhold til gjeldene bestemmelser.

9.4 Regler for oppbygging av arealer med heller / brostein.

Entreprenør som skal utføre oppbygging av arealer med heller / brostein skal være sentralgodkjent i UTF 150.1 eller 193.2 for tynge trafikk.

Arbeidene skal utføres umiddelbart etter at gravearbeidene er utført.

9.5 Regler for legging av fortausrenner av betong

Entreprenør skal ha samme godkjenning som 9.4.

9.6 Regler for setting av kantstein

Entreprenør skal ha samme godkjenning som 9.4.

9.7 Regler for rehabilitering av fartsdempere

Entreprenør skal ha samme godkjenning som 9.3

Fartsdempere som fjernes ved graving skal reetableres umiddelbart etter at asfalteringen er utført.

9.8 Regler for graving / istandsetting av områder med gatevarme

9.8.1 Forhåndsinformasjon: Entreprenøren plikter å finne ut om det er gatevarme i området hvor det skal graves. Han må skaffe seg tegninger som viser hvor rørene ligger. Han må også ha et oppstartsmøte med ansvarlig eier, og det må foretas befarings.

9.8.2 Redskap: Dersom det skal graves nærmere enn 1,0 m fra gatevarmerørene, skal arbeidene utføres som håndarbeid. Ved bruk av annet redskap skal det avtales med eier.

9.8.3 Tilbakestilling: Etter avsluttet arbeid skal oppbygging av underlag for gatevarmerør og varmekabler, omfylling og belegging være som før arbeidene startet.

9.8.4 Skade: Dersom det oppstår skade på gatevarmerørene eller varmekabler skal veiholder/eier varsles. Entreprenør som skal reparere skaden må kunne dokumentere at han har utført slike arbeider tidligere. Tegninger med innmåling over skaden skal umiddelbart oversendes veiholder/eier.

Kostnader som veiholder/eier måtte få i samband med slike arbeider faktureres entreprenøren direkte.

10 Varsling/ kontroll/ besiktigelse.

10.1 Varsling

10.1.1 Ved forsinkelse: Veiholder skal varsles dersom arbeidene ikke kommer i gang eller blir avsluttet til fastsatt tid. Angitt sluttdato på gravetillatelsen innebærer at alle grave og asfaltarbeider skal være avsluttet på gravestedet. Er det ikke søkt forlengelse på gravetillatelsen innen angitt sluttdato, vil nytt behandlingsgebyr ved forlengelse bli belastet entreprenøren etter gjeldende sats.

10.1.2 Før gjenfylling: Dersom det er påkrevet på grunn av stedlige problemer, kan veiholder varsles. Gjenfylling skal da ikke påbegynnes før veiholders representant har vært på stedet. Slikt varsel fratrar ikke entreprenøren for ansvaret på gravestedet. Han kan i samarbeid med veiholder komme frem til eventuelle løsninger for å få arbeidet utført.

10.1.3 Før asfaltering: Veiholder kan varsles før gravstedet skal asfalteres dersom entreprenøren trenger faglig bistand for å få asfaltarbeidet utført.

10.1.4 Varsling av andre etater: Hvis et gravearbeid berører andre etaters anlegg (el-kabler, telekabler, polygonpunkt, trær m v), skal de respektive etater selv kontrollere sine anlegg. Ansvarlig entreprenør varsler disse.

10.1.5 Forsømmelse av varslingsplikt: Dersom entreprenøren forsømmer sin varslingsplikt, kan han bli nektet å utføre arbeider i Øvre Eiker Kommunes gate- / veinett.

10.2 Pålagte tiltak:

10.2.1 Strakstiltak: Tiltak som veiholders kontrollør eller politiet pålegger entreprenøren og som gjelder trafikkavvikling og/ eller trafikk sikkerhet eller andre tiltak som pålegges for at farlige forhold ikke skal oppstå, skal utføres omgående.

10.2.2 Andre tiltak: Tiltak som pålegges og som ikke kommer inn under pkt.10.2.1 skal utføres snarest og senest innen 2 uker. Dersom ikke tiltakene er utført innen ovennevnte frister, kan veiholder uten nærmere varsel bestille arbeidene utført av andre for entreprenørens regning.

11 Garanti/erstatninger.

11.1 Skader under arbeidet: Fra arbeid blir satt i gang på gravestedet og til reparasjonsarbeidene er ferdig utført og godkjent, har entreprenøren ansvaret for tiltaket. Skader som trafikanter eller andre måtte bli påført på gravestedet pga. mangelfull skilting, avsperring eller annet er entreprenørens ansvar, jamfør også krav til ansvarsforsikring nevnt i søknaden for grave- og arbeidstillatelse.

11.2 Senskader: Dersom det i løpet av to år etter at reparasjonsarbeidene er avsluttet oppstår skader, setninger eller andre ting som kan føres tilbake til mangelfullt arbeid fra entreprenørens side, vil veiholder kreve at skadene eller setningene utbedres innen en bestemt frist.

Dersom skaden ikke blir utbedret innen fristen, vil veiholder bestille utbedring fra andre. Kostnaden for dette vil da i sin helhet bli belastet den som i følge gravesøknaden står som ansvarlig for gravearbeidene.

Kvalitet / toleransekrav: Ved nyasfaltering skal dekket ha en jevnhet som er i samsvar med veinormaler i Øvre Eiker Kommune. Det vil si at målt med 3 m. lang rettholt i veiens lengderetning skal maks. ujevnhet være mindre enn 6 millimeter. Krav til jevnhet gjelder også for skjøter.

Dersom setningene etter ett til to år er opp til 15 millimeter vil det kreves reparasjon av gravestedet.

Når asfalten har en tykkelse på over 6 cm. freses det ned til halv tykkelse før det legges nytt dekke.

Når asfaltykkelsen er under 6 cm. må all asfalt på gravestedet fjernes helt før det legges ny asfalt.

Når setningen er større enn 15 millimeter må asfalten fjernes og gravestedet komprimeres godt før det asfalteres på nytt. Ved store setninger vil det bli vurdert om alle massene må skiftes ut og komprimeres lagvis i henhold til retningslinjene.

I grøntarealer (veiparker) skal planter og gressarealer ha en tilnærmet lik standard når det gjelder jevnhet som det veien har. Planter og busker skal i løpet av garantitiden kunne vise en synlig vekst og frodighet.

12 Gebyr.

Det er innført gebyr for gravetillatelser og forringelsesgebyr i Øvre Eiker kommune.

Prisregulativ se vedlegg 2.

Gebyrsatser se kommunens hjemmeside, www.ovre-eiker.kommune.no

Ved et hvert gravearbeid på kommunale veier og plasser skal det betales et administrasjons og kontrollgebyr til veiholder. Gebyret er fastsatt for å dekke utgifter til kontroll og oppfølging. Gebyret gjelder pr. gravetillatelse.

Ved gravearbeider i kommunale veier og plasser skal det betales et forringelsesgebyr.

Innkrevning av forringelsesgebyr blir krevd med bakgrunn i egenkontrollskjema.

Er egenkontrollskjema ikke mottatt av Seksjon for Teknisk infrastruktur, avdeling veg og park innen 14 dager etter angitt sluttdato, vil kommunen kreve nytt administrasjons- og kontrollgebyr for den aktuelle tillatelse der fristen oversittes.

Entreprenør som på oppdrag utfører arbeider for veiholder er unntatt gebyr.

13 KONTROLL AV UTFØRT ARBEID.

Egenkontrollskjema og ferdigmelding:

Ved arbeidets slutt skal entreprenøren oversende egenkontrollskjema, loggbok for arbeidsvarsling og eventuelle tegninger.

Entreprenøren skal sammen med kommunens kontrollør måle opp reparasjonsarbeidet.

Skjema for egenkontroll skal alltid sendes til:

Øvre Eiker Kommune, Seksjon for teknisk infrastruktur, avd. Vei og park senest 14 dager etter at arbeidet er ferdig.

Unnlatelse kan medføre at entreprenøren kan bli nektet gravetillatelse.

Ved større gravinger og ombygginger som medfører oppbygging av ny veioverbygning i hele veiens bredde skal det innkalles til ferdigbefaring. Planer og tegninger for den nye oppbyggingen skal leveres veiholder.

Vedlegg 1

EGENKONTROLLSKJEMA GRAVING I OFFENTLIG VEI – ØVRE EIKER KOMMUNE

Skjema må være utfyllt og oss i hende senest 2 uker etter at jobben er istandsatt midlertidig eller permanent.
Ved midlertidig istandsettelse sendes egenkontrollskjema inn på nytt med dato for permanent ferdigstilling. Fra den dato løper garantitiden.

Entreprenør: .....

Adresse: .....

Gravetillatelse nr: .....

Gravested: .....

Angi strekning: .....

Start dato:..... kl..... Stopp dato: ..... kl.....

Der er gravet for: EI-kabler Vann-/ avløpsledning Tele/kabler Annet .....

Opplysninger om utført arbeid (kryss av og angi dato)	Ja	Nei	Dato/merknad
Er asfaltdekke skåret mellom ny og gammel asfalt?			
Er asfaltdekke frest mellom ny og gammel asfalt?			
Er brosteinkantstein fjernet og satt etter bestemmelsene?			
Gravingens omfang er begrenset til det nødvendige?			
Direktiv fra andre anleggseiere er fulgt?.			
Grøftebunn er komprimert med egnet utstyr?			
Er stedlige masser fylt tilbake i grøfta?			
Er nye masser fylt tilbake i grøfta i henhold til instruks?			
Asfaltdekke er lagt med tilpasset tykkelse i henhold til kap.9.1.5			
Berørt utstyr på og langs veien (skilt m.m.) er i orden?.			
Berørte grøntanlegg er ordnet etter eierens krav?			
Anser at istandsetting etter gravearbeidet er midlertidig			
Anser at istandsettelse etter gravearbeidet er permanent			
Antall kryssinger/ gravesår i asfalt		.....stk.	

Mengde nylagt asfalt (pr.kryssing/gravesår) m2

Andre opplysninger:.....

Brukt maskiner utstyr: ..... Type: Vekt:

Gravemaskin:.....

Komprimeringsutstyr:.....

Dato: ..... Entreprenør: .....

Underskrift

Vedrørende arbeide på og ved kommunale veier/gater fortau og plasser samt tilhørende side og grøntarealer vises det til egen instruks for gravearbeid i Øvre Eiker Kommune

1. SØKNADEN - Følgende blir sendt Øvre Eiker kommune Seksjon Teknisk Infrastruktur
Avd. Veg og park, Teknisk sentral, Skotselvveien 29. 3300 Hokksund

1. Skriftlig søknad (dette søknad - skjema 99/06591)
2. Gravemelding (kommunens standardskjema)
3. Kart i M=1:1000 med inntegnet grave - trase.
4. Varslingsplan/skiltplan (vis gjerne til eksempel i handbok fra Statens Vegvesen nr. 51 - arbeidsvarsling).

Varslingsplan skal alltid finnes på arbeidsplassen og legges fram dersom dette blir krevet.

Kommunen skal oppbevare vedtak og varslingsplan i minst 5 år etter at arbeidet er avsluttet. Kommunen skal varsle politi, brannvesen og ambulanse om forhold som innebærer stengning av veg eller som vesentlig reduserer avviklingen. På sterkt trafikkbelastede veier skal tidspunkt for gjennomføringen avgjøres i samråd med politiet. Utføres arbeid i kollektivtraséer skal kommunen samrå seg med kollektivselskapene om gjennomføringen dersom vesentlige forsinkelser kan påregnes. Arbeids-/gravetillatelse med tilhørende varslingsplan kan nektes utstedt for kortere eller lengre tid til de etater og private som gjentatte ganger ikke retter seg etter pålegg gitt av kommunen eller politi. Ethvert arbeid kan stanses av vegmyndighetene eller politiet inntil de nødvendige sikringstiltak er iverksatt, dersom forholdet kan utgjøre en fare. Likeledes kan arbeidet stanses dersom virksomheten i strid med avtale e.l. skaper vesentlige ulemper for trafikkavviklingen. Alle søknader behandles daglig i STI avd. Veg og park. Behandlingstid min. 3 virkedager. Ved arbeidets slutt skal entreprenøren oversende utfylt egenkontrollskjema og eventuelle tegninger. Egenkontrollskjema skal alltid sendes Øvre Eiker Kommune, avd. Veg og park senest 14 dager etter at arbeidet er ferdig.

Vedlegg 2

Prisregulativ for arbeids- og gravetillatelser i veier, parker og friområder

Vedtatt av Øvre Eiker kommunestyre 15.12.2010

Hjemmel:
Veglovens § 32.

Kap. I Alminnelige bestemmelser

1. Betalingsplikt og mva

Alle som får utført tjenester etter dette regulativ skal refundere kostnadene etter de satser som framgår av regulativet.

Merverdiavgift beregnes ikke ved oppkreving av kostnadsrefusjon for veier, jfr forskrift (nr 55) om avgiftsfritak for visse tjenester som gjelder offentlig vei.

For gravetillatelser i parker og friområder beregnes merverdiavgift av refusjonsbeløpet.

2. Tidspunkt for beregning av refusjonen

Refusjon beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt det foreligger godkjent planforslag, fullstendig søknad, tilleggs- eller endringssøknad, melding, rekvisisjon eller bestilling. Kravet rettes til den som har underskrevet søknaden som ansvarlig utførende firma, rekvirent eller bestiller.

3. Betalingstidspunkt

Forfallsdato er 30 dager etter fakturadato. Ved manglende betaling påløper purregebyr og renter, og saken sendes til innfordring. Klage på refusjonen utsetter ikke betalingsfristen, så fremt saken ikke anses å komme inn under pkt 5.1. Urimelig refusjon.

Kommunen har anledning til å stoppe arbeider dersom det ikke er betalt i rett tid. Så lenge det ikke betales, kan kommunen nekte å fatte/gi nye vedtak/tillatelse i samme sak eller for samme firma.

4. Regulering av satsene. Myndighet.

Satsene i regulativet kan reguleres av kommunestyret hvert år. Nye satser skal kunngjøres.

5. Nedsettelse og frafallelse av refusjon (urimelig refusjon).

5.1. Urimelig refusjon

Hvis satsene anses å bli åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnadene kommunen har hatt med saken, eller ansees åpenbart urimelig av andre grunner, kan kommunen av eget tiltak eller etter henvendelse fra søker fastsette refusjonen til annen sats enn den som er benyttet. Feilaktig utregnet refusjon kan rettes av eget tiltak.

5.2. Tilbaketrekking eller avslag

Bli en søknad trukket, eller avslått før kommunen har lagt ned nevneverdig arbeid med saken, kreves ikke betaling.

5.3. Saksbehandlingstid

Saksbehandlingstid varierer med anleggstype og anleggets omfang. Det kan avtales særskilt at refusjon for administrasjon og kontroll (fastleddet) blir redusert eller frafalt hvis kommunen ikke overholder saksbehandlingstiden. Vilkår for dette er at overskridelse av saksbehandlingstiden skyldes forhold som kommunen er ansvarlig for.

6. Sanksjoner ved igangsetting uten tillatelse eller feil utførelse

Dersom et arbeid settes i gang uten at tillatelse er gitt, kreves et beløp tilsvarende 2 ganger refusjonssats for administrasjon og kontroll. Den som utfører arbeid som avviker fra vilkårene for tillatelsen kan også nektes arbeids/gravetillatelse for kortere eller lengre tid.

7. Klageadgang

Det er ikke anledning til å klage på kommunestyrets vedtak om prisregulativet. Dersom Kommunens avgjørelse om refusjonen anses urimelig, jfr 5.1 kan dette påklages etter reglene i Forvaltningsloven §28. Klage utsetter ikke behandlingsfristen.

Kap II Gravetillatelse og kostnadsrefusjon

8. Gravetillatelse og refusjon

For å grave i kommunale veier eller park/friområder kreves særskilt tillatelse ihht til vilkår fastsatt i graveinstruks for Øvre Eiker Kommune.

Gravetillatelsen gis pr gate/strekning. Dersom det skal graves i veiareal, kreves også arbeidstillatelse (se kapitel III).

For utstedelse av gravetillatelse skal kommunens kostnader til plansamordning, oppfølging og kontroll refunderes i henhold til gjeldende satser, både for graving i veiarealer og i park- og friområder.

9. Refusjon for veiholders merkostnader til vedlikehold (kvalitetsforringelse)

For graving i veiareal kreves refusjon for økte kostnader til vedlikehold, betegnet som kvalitetsforringelse av veien. Refusjon for kvalitetsforringelse refunderes etter oppmålt areal. Refusjonsbeløpet vil variere etter gravingens størrelse etter kommunestyrets bestemmelser.

I de tilfeller der gravearbeidene fører til at veikroppens kvalitet opprettholdes eller forbedres, kan veiholder frafalle krav om refusjon for kvalitetsforringelse.

Det vil ikke bli krevd refusjon der tiltakshaver pålegges full utkiling og reasfaltering i 25 meters lengde.

Dersom ferdigmelding og skjema for egenkontroll og annen påkrevet dokumentasjon ikke er kommunen i hende innen 14 dager etter ferdigstilling, vil kommunen kreve nytt administrasjons- og kontrollgebyr for den aktuelle tillatelse der fristen oversittes.

10. Refusjon for økt vedlikehold eller begrensninger i eiendomsbruk

I parker og friområder kreves normalt ikke refusjon for kvalitetsforringelse ut over garantibestemmelsene i Graveinstruksen, men kommunen kan, ved utstedelse av gravetillatelse, opprette særskilt avtale om refusjon for begrensninger i arealbruk.

11. Refusjon for leie av kommunal grunn

For tiltak som reguleres av Graveinstruks og som krever bruk av arealer ut over selve anlegget, for eksempel rigg- og deponiområder, kan kommunen kreve grunnleie.

For disponering av slike grunnarealer på torg, fortau og i gågater skal det opprettes særskilt avtale.

Kap III Arbeidstillatelse

12. Arbeidstillatelse

Det kreves særskilt arbeidstillatelse for å gjennomføre arbeid på kommunens vei- og trafikkarealer. Arbeidstillatelse krever varslingsplan i form av skilt og nødvendige skiltvedtak. Arbeidstillatelse kreves selv om tiltaket ikke omfatter graving.

Det blir ikke krevd gebyr for å utstede arbeidstillatelse.

For utarbeidelse av skilt og varslingsplaner dersom dette ikke vedlegges søknad om arbeidstillatelse kan det kreves godtgjørelse for medgått tid med kr 450,- pr time.

Dersom tiltaket krever bruk av kommunal grunn, vil kommunen kunne kreve leie av grunn.

Kap IV Satser

Kommunestyre fastsetter satser for de enkelte refusjonsområdene ved hver budsjettbehandling. Satsene kunngjøres og legges ut på kommunens hjemmesider (se gebyrregulativ).